

Vad ska du göra i följande situationer?

Vad ska du göra i följande situationer?

Bok av Shaikh Muhammad S. Al-Munajjid

Introduktion

Prisad vare Allah, Herre över världarna, och frid och välsignelser över den mest nobla av profeterna och sändebuden, vår profet Muhammad ﷺ och över hela hans familj och alla hans kompanjoner.

Det kan hända att muslimen ställs inför en rad nödsituationer i sitt liv där han behöver ett omedelbart svar på hur han ska agera i den speciella situationen. I de flesta fall är det dock inte möjligt att leta efter, eller att fråga om de gällande islamiska reglerna vid denna tidpunkt.

Detta visar vikten av att lära sig om Islam och veta lagarna i Shari'ah, så att när en muslim har denna information kan han använda den och kan på så sätt rädda sig själv och sina muslimska bröder från att göra någonting haraam eller från att begå ett misstag.

I många fall kan okunskap leda till korrruption i dyrkan, eller – åtminstone (i bästa fall) akut bortgjordhet. Det är olyckligt att en imam kan ta fel och ställa sig upp för en femte rak'ah när det kanske inte finns någon i församlingen eller moskén som vet vad sharee'ahs lag säger om vad som ska göras i en sådan situation.

Eller en resande som vill göra 'umrah kan komma till flygplatsen i sista minuten, och upptäcker plötsligt att han har glömt sina ihraamkläder, men han har inte tid att göra någonting åt det, och det finns ingen bland muslimerna på flygplatsen som kan berätta för honom vad han bör göra i denna nödsituation.

Eller en man kanske kommer till moskén då bönerna har slagits samman på grund av regn; församlingen ber redan 'Ishaa', men han har ännu inte bätt Maghreb, så han blir förvirrad över vad han ska göra.

Under en sådan situation kan det hända att folket sätter igång en diskussion baserad endast på okunnighet, och så kommer förvirring att råda i moskéerna. I många individuella och personliga saker kan okunnighet leda till skam (att man blir utskämd) och även synd, särskilt när en person sitter i den situationen att han måste ta ett beslut och han inte har tillräcklig

kunskap att basera sitt beslut på.

Människor i detta jordelivet (i dunya) har förberett information som visar folk hur de ska uppföra sig i nödsituationer och vad de ska göra om det börjar brinna, om någon håller på att drunkna, om en skorpion biter, om det händer en bilolycka, om någon blöder eller har brutit ett ben...

Alla dessa första hjälpen procedurer är välkända; de lär ut dem till folk och håller speciella kurser. Hur mycket viktigare är det då inte att de som bryr sig om nästa liv borde lära sig och lära ut reglerna som gäller i Islam!

Och här måste vi lägga märke till hur viktigt det är att skilja mellan hypotetiska händelser, som sällan, om överhuvudtaget inträffar, och händelser som vi av erfarenhet vet händer människor och som det ställs frågor kring.

Vad gäller den första scenen (hypotetiska situationer), att fråga om dem är ett onödigt tidsslöseri vilket inte är tillåtet i Islam. Profeten ﷺ varnade oss för detta när han sade:

"Acceptera det jag har lämnat hos er, för människorna som kom före er förgjordes bara pga att de frågade för mycket och av deras dispyter med sina profeter..." **(Rapporterad av al-Bukhaari och Muslim; denna version rapporterades av Muslim, nr. 1337, vol.2, s.975)**

I sin kommentar till denna hadeeth sa Ibn Rajab - må Allah nöjd med honom -: "*Dessa ahaadeeth visar att det är förbjudet att fråga i onödan... eller att ställa frågor pga envishet eller för att förlöjliga.*"

Det är så vi tolkar orden från salaf, som tex rapporten om att när Zayd ibn Thaabit må Allah vara nöjd med honom frågades om någonting så brukade han säga: "*Har det verkligen hänt?*". Om de sa "*Nej.*", brukade han säga till dem, "*Lämna det tills det verkligen inträffar.*"

Vad gäller den andra sorten, händelser som verkligen inträffar så är det bra att fråga om dem. Sahaba frågade ibland honom ﷺ om saker innan de hände, men det var för att de skulle handla efter det när dessa saker inträffade.

Tex så frågade de honom: "*Vi ska möta fienden imorgon och vi har inga knivar, ska vi använda torkade sockerrör som vapen?*" De frågade honom om de härskare som han hade berättat för dem om skulle komma efter honom, och om de skulle lyda dem eller slåss mot dem.

Hudhayfah må Allah nöjd med honom frågade honom om al-fitan (prövotider) och vad han skulle göra då. (Jaami' al-'Uloom al-Hukm 1/243). Detta visar att det är tillåtet att fråga om saker som är förväntade att hända.

Här följer en diskussion om frågor som människor sannolikt kommer att ställas inför i verkliga livet. Detta är faktiska händelser som har ägt rum och skulle kunna hända alla människor. I varje fall följs svaret åt av en hänvisning till källor i pålitliga lärda mäns arbeten.

Det kan finnas skilda åsikter i vissa fall, men svaret är begränsat till en åsikt, den som är baserad på det sundaste beviset, för att göra svaret kort och lättförståeligt. Jag ber Allah att hjälpa mig och mina bröder i Islam i denna världen och på Domedagen.

Må Han belöna alla som har tagit del i denna strävan, för Han är den mest Vänlige och mest Generösa. Allah vet bäst. Må Allah välsigna vår profet Muhammad ﷺ och hela hans familj och alla hans kompanjoner.

1. Tahaara (renhet & renlighet)

Färg eller smuts på händerna när man gör wudoo'

Om en person hittar något som tex färg eller smuts, etc på sina händer medan han gör wudoo', och försöker ta bort det, bryter det fortsättningen av hans wudoo' och betyder att han måste börja om igen?

Enligt den mest sunda åsikten så bryter det inte fortsättningen av hans wudoo', även om delarna av hans kropp som redan har tvättats blir torra, eftersom han blev försenad av någonting som är anknutet till tahaarah.

På samma sätt påverkas inte hans wudoo' om han flyttar sig från en kran till en annan för att få vatten etc. Men om han blir avbruten av någonting som inte är anknutet till hans wudoo', som att ta bort någon sorts orenhet på sina kläder, eller att äta och dricka, osv, och de delar av hans kropp som han redan har tvättat under wudoo' blir torra, så måste han göra om sin wudoo'. (Fataawa Ibn 'Uthaymeen, 4/145-146).

Förband på sår

Om en person har en skada på någon del av sin kropp som bör tvättas under wudoo' och inte kan sätta på ett bandage eller förband, ska han göra wudoo' och göra tayammum på den sårade delen (al-Mughni ma'a al-Sharh al-Kabeer, 1/282). Han behöver inte tvätta den sårade

delen om det är skadligt.

Spår av janaabah (orenhet) på kläder.

Om en person ser spår av janaabah (orenhet som tex sädesvätska, etc) på sina kläder, och han redan har bätt några böner utan att inse att det fanns där. Han ska isåfall göra ghusl och upprepa böner som han har bätt sedan den senaste gången han sov och hade dessa kläder på sig.

Men om han vet att denna janaabah är från en tidigare sömnperiod, ska han upprepa alla böner sedan slutet av den sömn i vilken han tror att janaabah ägde rum. (al-Mughni ma'a al-Sharh al-Kabeer, 1/199). Beviset för att han ska göra ghusl för salat pga janaabah hittar vi på många ställen som ayahn:

"TROENDE! Gå inte till bön om ni befinner er i omtöcknat tillstånd, [utan vänta] till dess ni vet vad ni säger. [Gör det] inte heller i ett tillstånd av stor rituell orenhet, utan skölj först hela kroppen; undantagna är de som befinner sig på resa." **[al-Nisaa' 4:43]**

och hadethen där 'Ali må Allah vara nöjd med honom sade: "Jag var en man som hade mycket prostatabesvär (urinblåseläkage), så jag höll på att tvätta mig (att göra ghusl) tills huden på min rygg började gå sönder. Jag nämnde det för profeten, eller man nämnde det för honom, så han sade:

"Gör inte så, om du ser flytningar, tvätta era privata delar och gör wudoo' för varje bön som vanligt. Om vatten (dvs sperma) flödar ut, så gör ghusl." **(Abu Dawood nr 206; klassad som saheeh av al-Albaani i Irwaa' al-Ghaleel, nr. 125).**

Detta visar att när sperma kommer ut så är ghusl ett måste, men när det är en flytning räcker det att tvätta den privata delen och göra wudoo'.

Janaabah under resa

En resenär kan hamna på en lång flygplansresa under vilken han blir junub (oren). Han har ingen möjlighet att göra ghusl, och det finns inget på planet som han kan använda till tayammum.

Om han väntar tills han når sin destination, kommer tiden för bön att ha gått ut, och det är kanske en bön som han inte kan slå ihopa med en annan, som fajr, då han åkte innan fajr och inte kommer till att anlända förrän efter soluppgången, eller tiden för att slå samman två böner som Zuhr och 'Asr kanske också är förbi, eftersom han åkte iväg innan Zuhr och inte

kommer att anlända förrän efter Maghrib. Vad ska han göra i en sådan situation?

Om vi accepterar att han inte har någon möjlighet att göra ghusl ombord på planet så är han i den situation känd av 'ulamaa' som "*den som inte har tillgång till de två renande materialen (dvs vatten och jord).*" Det finns olika åsikter om denna situation.

Imam Ahmad och större delen av muhaddithon säger att han bör be som han är, eftersom det är det enda han kan göra, och

"Allah lägger inte på någon en tyngre börda än han kan bära." **[al-Baqarah 2:286].**

Det särskilda beviset i detta fall är rapporterat av Muslim i hans Saheeh. Där står det att profeten ﷺ skickade några människor att leta efter ett halsband som 'Aishah må Allah vara nöjd med henne hade blivit av med.

Tiden för bön kom, och de bad utan wudoo' (eftersom de inte kunde hitta vatten). När de kom till profeten ﷺ, berättade de för honom om det och då uppenbarades ayahn om tayammum. (Saheh Muslim, 367).

Profeten ﷺ anklagade eller kritiserade inte dem, och inte heller sade han till dem att återupprepa bönen. Detta visar att bön är obligatoriskt, och även om tahaarah är ett krav för bön, så ska bönen inte försenas när tahaarah inte kan åstadkommas. (al-Mughni ma'a al-Sharh al-Kabeer 1/251).

En liknande regel gäller den sjuke som inte alls kan röra sina leder, och människor som är fängslade och kedjade eller upphängda. Vad som menas är att bönen bör utföras på bästa möjliga sätt under rådande omständigheter, och den bör inte bli uppskjuten till efter dess utsatta tid. Enligt den sundaste åsikten, så måste den inte upprepas, för Allah ålägger inte oss någon vedermöda i religionen.

Blöder efter missfall - nifaas eller inte?

Om en kvinna får missfall och blöder, ska hon be eller ej? Svaret på denna fråga beror på vilken sorts blod det gäller: är det nifaas eller ej?

'Ulamaa' har nämnt bestämmelserna angående detta: "*Om hon ser blod efter att något med mänskliga drag har passerat, då är det nifaas, men om hon ser det (blodet) efter att något som liknar en blodklump (nutfah eller 'alaq) har kommit ut, då är det inte nifaas.*" (al-Mughni ma'a al-Sharh al-Kabeer 1/361).

I det senare fallet så är det Istihaadah (oregelbunden blödning), så hon bör göra wudoo' för varje bön efter att tiden för den bönen har gått in, och sedan be.

Om det hon "födde" är ett fullt utvecklat foster eller har några utvecklade lemmar, såsom en hand eller en fot eller ett ben, då är det nifaas. Om hon säger att de tog bort det på sjukhuset och kastade bort det, och att hon inte såg det, då säger 'ulamaa' att den kortaste tid på vilken mänskliga drag kan formos är åttioen dagar från att det blev till. (Majmoo' at Fataawa al-Shaykh Ibn 'Uthaymeen, 4/292).

Detta är baserat på den hadeeth berättad av 'Abd-Allah ibn Mas'ood må Allah vara nöjd med honom enligt vilken profeten ﷺ, som är den som talar sanning, sade:

"Skapelsen av var och en av er är samlad under fyrtio dagar i sin mammas mage (livmoder), sedan är han 'alaqah (något som håller sig fast) under en lika lång period. Sedan sänder Allah en ängel som är befalld att göra fyra saker: han är tillsagd att skriva ner hans gärningar, hans försörjning och om han ska bli olycklig (dömd till helvetet) eller välsignad (med slut i Paradiset)" **(al-Bukhari, Fath, 6/303)**

Varje kvinna som står inför detta problem bör försöka få råd av läkare för att förstå exakt hur hennes situation är. Angående det blod som kan komma ut precis innan en normal födelse: om det är åtföljt av födslovärkar eller sammandragningar så är det nifaas, annars inte. Shaykh al-Islam Ibn Taymiyyah - må Allah visa honom nåd - sade:

"Det hon ser när värkarna börjar är nifaas. Vad som menas här är sammandragningar som följs av förlossning; om detta inte är fallet så är det inte nifaas." **(Majmoo' Fataawa Ibn 'Uthaymeen, 4/327)**

2. Salaah (bön)

Waswaas (Insmygande viskningar)

Om en person upplever waswaas (insmygande tankar) från Shaytaan, under bönen som får honom att bli osäker på sin Koranrecitation, får honom att tänka dåliga tankar eller får honom att tvivla på hur många rakah han har bett, vad ska han då göra?

Detta hände en av Sahabah, nämligen Othman ibn Abi al-'Aas må Allah vara nöjd med honom. Han kom till profeten ﷺ och klagade över det: "*Shaytan kommer mellan mig och min Salaat, och får mig att bli osäker i min recitation.*"

Profeten ﷺ sade: "Det är en shaytan (djävul) som heter Khanzab. Om du känner hans närvaro,

sök skydd hos Allah och spotta (torrt) till vänster tre gånger." Othman må Allah vara nöjd med honom sade (senare): "Jag gjorde det, och Allah befriade mig från honom." **(Saheeh Muslim, nr.2203)**

Denna hadeeth visar två sätt genom vilka man kan avvärja den Shaytaan som försöker störa ens bön. Den första är att söka skydd hos Allah från det onda hos Shaytaan, även om man ber så är det inte något fel om man uttalar dessa ord i detta fall.

Det andra är att spotta (torrt) till vänster tre gånger. Med detta menas att blåsa luft på ett liknande sätt som spott men bara blåsa ut väldigt lite saliv, så länge det inte kommer att påverka personen bredvid dig eller göra moskén smutsig. Tänk om något händer under bönen?

Om det händer en person något under bönen ska männen säga "Subhaan Allah", och kvinnorna ska klappa. Beviset för detta är hadeethen berättad av Sahl ibn Sa'd må Allah vara nöjd med honom, enligt vilken Allahs sändebud ﷺ sade:

"Om någonting händer dig under salat, ska män säga 'Subhaan Allah' och kvinnor ska klappa." (Abu Dawood).

Enligt versionen berättad av al-Bukhaari och Muslim:

"Tasbeeh (att säga 'Subhaan Allah') är för män, och att klappa är för kvinnor." **(Sunan Abi Dawood, 941; Saheeh al-Bukhaari (al Bugha edition), 1145; Saheeh Muslim, 106)**

Man behöver gå på toaletten när iqaamah har kallats.

Om bönen ska börja (*iqaamah* har getts) och en person känner att han behöver gå på toaletten, så ska han gå till badrummet och utföra sina behov, även om det betyder att han kommer att missa bönen tillsammans med församlingen. Beviset för detta berättades av 'Abd-Allah Ibn Arqam må Allah vara nöjd med honom: "Profeten ﷺ sade:

'Om någon av er behöver gå på toaletten och bönen precis ska börja, låt honom se till sitt behov först." **(Abu Dawood, nr 88; se också Saheeh al-Jaami', 373)**

Tveksamhet angående om man har släppt sig

Om en person som ber är osäker på om han har släppt sig eller ej, eller om han känner någon rörelse i sin bakdel, bör han sluta be eller ska han fortsätta?

Om han är säker på att han har släppt sig ska han sluta be, men om han är osäker och tveksam ska han inte sluta – tills han blir säker på det. Antingen genom att höra ett ljud eller genom att lukta en odör. Om han upptäcker att han har släppt sig så ska han sluta be, annars ska han inte bry sig om det.

Beviset för detta är hadeethen rapporterad av Abu Hurayrah må Allah vara nöjd med honom: "Allahs sändebud ﷺ sade:

'Om någon av er ber och känner någon rörelse i sin bakdel och tvivlar på om han har släppt vind eller inte, så ska han inte sluta be förrän han hör ett ljud eller luktar en odör.'" **(Abu Dawood, 177; se också Saheeh al-Jaami', 750)**

Detta är en av de viktiga islamiska föreskrifterna för att bota *waswaas* (Shaytaans antydande viskningar).

Om adhaan för fajr ropas medan man ber witr

Om en person håller på att be witr och böneutroparen (*al-muezzin*) gör *adhaan* för fajr medan han ber, ska han fortsätta med sin witr?

Ja, om *adhaan* kommer medan han ber witr ska han be färdigt, och det är inget fel med att göra det. (Ibn 'Uthaymeen, *Fataawa Islamiyyah*, 1/346). Detta har att göra med tiden för witr bönen och om den slutar vid början av fajrs tid eller i slutet av fajr. De flesta 'ulamaa' säger att den slutar när fajrbönen börjar. (Is'aaf Ahl al-'Asr bima warada fi Ahkaam Slaat al-Witr av Fayhaan al-Mutayri, s.33).

Missade 'Asr och kommer till moskén när Maghrib bönen har börjat

Om en person har missat 'Asr och anländer till moskén och upptäcker att de har börjat be Maghrib, vad ska han göra?

Shaykh al-Islam Ibn Taymiyyah – må Allah visa honom nåd – sade: "*Han bör be Maghrib med imamen, och sedan be 'Asr, vilket alla stora 'ulamaa' är överrens om. Angående om han behöver be om Maghrib, så finns det två åsikter. Den första är att han ska be om den; detta är Ibn Omars må Allah vara nöjd med honom, Maliks och Abu Haneefahs, och den mest kända av Ahmads åsikter. Den andra åsikten är att han inte måste be om och detta enligt Ibn 'Abbaas må Allah vara nöjd med honom och al-Shaafi'i och det är Ahmads andra åsikt. Den andra åsikten är mer korrekt, eftersom Allah inte gjorde det obligatoriskt för en person att be en bön två gånger om han har fruktat Allah så mycket han kan. Och Allah vet bäst.* (Majmoo' Fataawa Ibn Taymiyyah, 22/106).

En resande som ansluter sig till Salaat i jamaa'a utan att veta om imamen också är en resenär

Om en resenär kommer till en församling som ber, och han inte vet om imamen också är en resenär (så att han kan ansluta sig till bönen med niyyahn att förkorta den), eller om han är en som bor på platsen (så att han kan be hela bönen bakom honom), vad ska han göra?

Enligt den starkaste åsikten ska han agera enligt det han ser av att imaamen är resande, som tex kläder eller saker för resa. Om han tycker att det verkar som om imamen är bofast ska han be hela bönen bakom honom.

Beviset för det här är det som är rapporterat genom Ahmad från Ibn 'Abbaas må Allah vara nöjd med honom som blev tillfrågad: "*Vad är skälet till att en resande ber två rak'ah om han är ensam och fyra rak'ah om han ber bakom en som bor på stället?*" Han sade: "*Det är sunnah.*" Enligt en annan rapport sade han: "*Det är sunnahn från Abu'l-Qaasim.*" (Al-Haafiz kommenterade inte denna hadeeth i al-Takhlees, 2/50, men Ahmad Shaakir klassade dess isnaad som saheeh i sin kommentar på al-Musnad, 3/260).

Om han antar att imamen är på resande fot, och ber två rak'aah med niyyahn att be en förkortad bön, och sedan upptäcker efter salaam att imaamen faktiskt är en som bor på stället och att dessa två rak'ah var imamens tredje och fjärde rak'ah, då ska han ställa sig upp och be ytterligare två rak'ah för att be färdigt och göra *sujood sahw* (två extra sujood). (Al-Majmoo' li'l-Nawawi, 4/356). Det är inget fel på att tala eller fråga det som är nödvändigt för hans salaas.

Att inte kunna stå upp under resten av bönen

Om en person som ber inte längre kan stå upp under resten av sin bön, eller en person som var tvungen att be sittande plötsligt är förmögen att stå upp, vad ska han göra?

Ibn Qudaamah - må Allah visa honom nåd - sade: "*Så fort en sjuk person som ber blir förmögen att göra det han inte kunde göra i början av sin bön, vare sig det är att stå upp, sitta, böja sig, göra sujood eller någon annan rörelse, så ska han fortsätta och bygga på det han redan har gjort. Liknande, om en person börjar bönen kapabel att utföra alla rörelserna, och sedan plötsligt blir oförmögen att göra vissa saker, då ska han fortsätta så gott han kan, och bygga på det han redan har gjort som om ingenting har förändrats.*" (al-Mughni ma'a al-Sharh al-Kabeer, 1/782; se också al-Majmoo' li'l-Nawawi, 4/318).

Beviset för detta är hadeethen från 'Imraan ibn Husayn må Allah vara nöjd med honom: "*Jag hade hemorrojder, så jag frågade profeten ﷺ om salaah. Han sade: "Be stående, men om*

du inte kan det, så sitt ner, och om du inte kan det, be (liggandes) på sidan.” (Rapporterad av al-Bukhaari, Fath, 2/587).

Om det knackar på dörren medan man ber, eller en mamma ser sitt barn göra något farligt
Om någon knackar på dörren medan man ber, eller en mamma som ber ser sitt barn leka med ett eluttag eller göra något annat farligt, vad ska göras?

Om en person som ber behöver göra någonting relativt litet, såsom att öppna en dörr, är det inget fel att göra det, så länge han fortsätter att vara vänd mot qiblah.

Beviset för detta är hadeethen berättad av Abu Dawood från 'Aa'ishah må Allah vara nöjd med henne som sade: *"Allahs sändebud brukade be med dörren stängd. Jag kom och bad honom att öppna den, så han kom och öppnade den för mig, sedan gick han tillbaka till sin bön."* Berättaren nämnde att dörren var i samma riktning som qiblah. (Sunan Abi Dawood, nr.922; Saheeh Sunan Abi Dawood, 815).

Samma sak gäller om en mamma ber och behöver flytta bort sitt barn från någonting farligt eller skadligt, osv. En enkel rörelse till höger eller vänster, eller framåt eller bakåt, stör inte hennes bön. Liknande, om ens ridaa (övre klädesplagg) faller av, kan den som ber plocka upp den, och om izaaren (nedre klädesplagg) lossnar, kan han dra åt den. I vissa fall tillåter sharee'ah häftiga rörelser under bönen, även om det innebär att man flyttar sig bort från qiblah, vilket rapporteras i hadeethen berättad av Abu Hurayrah må Allah vara nöjd med honom: "Allahs sändebud ﷺ sade: **'Döda de två svarta sakerna medan ni är i bön: ormen och skorpionen.'**" (Sunan Abi Dawood, nr.92; Saheeh Sunan Abi Dawood, 814).

Att svara på salaam medan man ber

Om salam (islamisk hälsning) ges till en person medan han ber, kan han svara med en gest, vilket rapporterades från Suhayb må Allah nöjd med honom, som sade: *"Jag passerade Allahs sändebud medan han bad. Jag hälsade honom med salaam, och han svarade med en gest."* (Sunan Abi Dawood, 925; Saheeh Sunan Abi Dawood, 818).

Gesten beskrivs i en rad ahaadeeth, såsom den berättad av Ibn Omar må Allah nöjd med honom som sade: *"Allahs sändebud gick ut till Qubaa' för att be där. Ansar kom till honom och hälsade honom med salam medan han bad. Jag frågade Redaktion, 'Hur såg du att Allahs sändebud svarade dem när de sa salaam till honom och han höll på att be?' Han sa: 'Så här, och sträckte ut sin hand (plant)' Ja'far ibn 'Awn (en av berättarna) sträckte ut sin hand med handflatan pekande neråt och baksidan av handen uppåt.* (Sunan Abi Dawood, 927; Saheeh Sunan Abi Dawood, 820).

Att ansluta sig till en pågående bön

Om en person kommer in i moskén medan imaamen ber, ska han då genast ansluta sig till imaamen oavsett i vilken position han är och börja be, eller ska han vänta och se ifall imaamen ska sätta sig ner eller ställa sig upp?

Han bör ansluta sig till imamen oavsett vilken del av bönen han har nått till – nedfallande, stående, bugande (rukoo') eller sittande. Beviset är en hadeth från Abu Hurayrah må Allah nöjd med honom: "Allahs sändebud ﷺ sade: **"Om du kommer till bönen och vi är i sujood, så lägg dig i sujood, men räkna det inte, och den som hinner med en rak'ah har hunnit fast bönen."** (Sunan Abi Dawood, 893; Saheeh Sunan Abu Dawood, 792). Mu'aadh må Allah nöjd med honom sade: "Allahs sändebud ﷺ sade: **'Om en av er kommer till bönen och imaamen är i en särskild position, gör då som imaamen.'**" (Sunan al-Tirmidhi, 591; se även Saheeh Sunan al-Tirmidhi, 484). Det finns även en generell mening med denna hadeeth: **"Vad helst ni hinner med, be det."**

Att inte skynda för att hinna till en pågående bön

Om bönen börjar och en person fortfarande är på väg till moskén, bör han inte skynda; han bör gå lugnt och värdigt, vilket antyds i Hadeethen från Abu Hurayrah må Allah nöjd med honom: "Profeten ﷺ sade: **"Om bönen börjar så närma er inte den springande; närma er den gående med lugn och värdighet. Det ni hinner ifatt, be det, och vad helst ni missar, komplettera det [efteråt]."** (Rapporterad av al-Bukhaari, Fath, 2/390).

Att släppa sig under bönen i församling

Om en man släpper sig under bönen i församling, vad bör han göra i denna pinsamma situation?

Han bör lägga sin hand över sin näsa, och gå ut. Beviset för detta rapporterades av 'Aa'ishah må Allah nöjd med henne, som sade: "Allahs sändebud ﷺ sade: **"Om en av er släpper sig medan han ber, bör han hålla sin näsa och gå iväg."** (Sunan Abi Dawood, 1114; se också Saheeh Sunan Abi Dawood, 985)

Al-Teebi sade: *"Befallningen att hålla sig på näsan är för att det ska se ut som om man blöder. Detta är inte att ljuga; det är en slags handling som är tillåten för att Shaytaan inte skall övertyga en person i denna situation att stanna för att han känner sig för blyg inför andra."* (Mirqaat al-Mafaateeh Sharh al-Masaabeeh, 3/18).

Detta är ett exempel på den sortens tvetydighet som är tillåten och gillad, för att undvika förlägenhet, eftersom den som ser honom gå iväg på detta sätt kommer att anta att han har näsblod. En annan fördel med detta råd från profeten ﷺ är att det sätter punkt för

insmygande viskningar från Shaytan, vilka i annat fall kan få honom att stanna i ledet eller fortsätta be med församlingen efter han har släppt sig, och detta gör inte Allah nöjd. Hur kan han stanna när profeten ﷺ har befallt honom att gå iväg? I detta fall är det tillåtet för honom att antingen gå igenom leden, eller att gå till moskéns kant, för att gå iväg, så att han kan göra wudoo', och sedan komma tillbaka och åter ansluta sig till bönen.

När man redan har bett och kommer till en annan moské och finner att folket där ber

Om en person redan har bett i en moské och sedan kommer till en annan moské pga en lektion eller för något annat skäl, och han finner att folket där ber, bör han ställa sig med dem och få sin bön räknad som en naafil (frivillig) bön. Han bör även göra det om det är under den tid då bön är förbjuden eftersom det finns ett skäl till det. Beviset för detta kommer från hadeethen från Yazeed ibn al-Aswad må Allah nöjd med honom: *"Jag gjorde Hajj med profeten och bad Fajr med honom i Masjid Al-Khayf. När han hade bett färdigt och vände sig om, upptäckte han två människor i bakre ändan som inte hade bett med honom. Han sade, 'Jag måste prata med dem.' Så han kom till dem, och de skakade. Han frågade dem: 'Vad hindrade er två från att be med oss'" De sade: 'O Allahs sändebud" Vi hade redan bett hemma.'* Han sade: **'Gör inte så. Om ni redan har bett hemma och sedan kommer till bön i moskén, be då även med dem och det kommer till att räknas som en frivillig bön för er.'**" (Sunan Al-Tirmidhi, nr. 219; Saheeh al-Jaami', 667)

I en annan hadeeth berättas det att de två kom efter Fajr bönen som är en tid då bön är förbjuden. Imaam Maalik rapporterade i al-Muwatta' i kapitlet "Vad som har berättats om att återupprepa bönen med imaamen efter att en person har bett själv". "Mihjan må Allah nöjd med honom berättar att han var i sällskap med profeten ﷺ när (adhaan) gavs. Allahs sändebud ﷺ reste sig upp och bad med församlingen, kom sedan tillbaka, medan Mihjan må Allah nöjd med honom stannade på sin plats och inte bad med dem. Så Allahs sändebud ﷺ sade till honom: **'Vad hindrade dig från att be med folket? Är du inte en muslim?'** Han sade: *'Jo, det är jag verkligen, O Allahs profet! Men jag hade redan bett hemma.'* Profetensade till honom: **'När du kommer (till moskén) så be med folket även om du redan har bett.'**" (al-Muwatta', 1/130; Silsilah al-Saheehah, nr. 1337)

Att fortfarande be sunnah när iqaamah ges

Om en person har kommit in i moskén och fortfarande ber sunnah, och iqaamah ges, är den bästa åsikten i detta fall att om han är i sin andra rak'ah, bör han avsluta den snabbt, och om han är i sin första rak'ah, bör han bara avsluta sin bön och ansluta sig till församlingen med imaamen. (Fataawa Ibn 'Uthaymeen, 1/345). Grunden till detta ligger i rapporten som Imaam Muslim berättade i sin Saheeh: "Allahs sändebud ﷺ sade: **"Om iqaamah ges för bönen så**

finns det ingen bön utom den obligatoriska.” (Saheeh Muslim, 1/493)

Så om en person har gjort rukoo' i den andra rak'ahn när iqaamah ges, då bör han be färdigt bönen. Om iqaamah ges innan han gör rukoo' i den andra rak'ahn bör han avbryta eftersom det som finns kvar av sujood och tashahhud inte behövs längre. Dessutom bör han bryta utan salaam, och det är tillräckligt att ha avsikten i hjärtat, tvärtemot den vanliga missuppfattningen.

Att bli informerad om den rätta riktningen av qiblah under bönen

Om det är en församling som ber, som under bönen får veta att den rätta riktningen mot qiblah är en annan än dit de ber, ska de vända sig mot det som är rätt. Det samma gäller den som ber ensam. Vad man har bett tidigare (innan man bytt riktning) är korrekt. Beviset är en hadeeth från Anas må Allah nöjd med honom: *"När profeten bad mot Bayt-al-Maqdis (Jerusalem), blev en ayah uppenbarad för honom; "Vänd alltså nu ditt ansikte mot den heliga Moskén; ja, var ni än befinner er, vänd era ansikten mot denna [Moské]."* [Al-Baqarah 2:144]. *En man från Bani Salamah gick förbi och såg (folket i Bani Salamah) i den andra rukoo' vid Fajr bönen. Han sade till dem: 'Qiblah har ändrats,' så de ändrade riktning när de fortfarande var i rukoo'.*" (Saheeh Muslim, No 527)

Om en del människor blir informerade och andra inte, då ska de som uppfattat den rätta riktningen av qiblah vända sig mot den. Om det var en grupp människor som bad åt ett och samma håll, men sedan vänder sig några till höger och andra till vänster, då kan imaamen fortsätta leda dem alla i bön. De lärda skiljer sig dock vad gäller om folket följer andra när det råder total oenighet om riktningen av qiblah. Om det finns de som inte bryr sig alls om den rätta riktningen, då ska man följa de som är mest medvetna om qiblah riktningen. (Al-Mughni maá al-Sharh al-Kabeer, 1/473)

Komma efter under den gemensamma bönen

Om du ber i grupp (jamaá) och högtalarna slutar fungera eller du känner dig yr och kommer efter imaamen med en eller flera obligatoriska steg (arkaan) i bönen (dvs. imaamen har gjort dessa men du har inte gjort dem pga du inte hört imaamens röst), när du vaknar, frisknar till igen eller ljudet kommer tillbaka i högtalarna, utför då de obligatoriska delarna du missat, och fortsatt därefter att följa imaamen.

Detta problem kan ske i många fall. Till exempel: imaamen reciterar en ayah som innehåller ordet sajdah och en del av människorna tror att det var en ayah då man ska göra sajdah. När imaamen gör takbeer för rukoo' i slutet av ayah och gör rukoo', medan en del (speciellt de som står långt bak) tror att det är takbeer för sujood, så de gör sujood. När imaamen

ställer sig upp från rukoo´ säger han "samiá Allahu li man hamidah", ställer sig en del upp från sujood, och har därmed missat rukoo´. Då är det ett måste för dem att komplettera det de har missat och därefter komma ikapp imaamen. Detta skedde inte med flit. Den som kommer efter imaamen med flit (ex. någon som förlänger sin sujood för att göra en lång bön så att han missar den obligatoriska del som kommer efter sujood), majoriteten av lärda säger att bönen från någon som missar två obligatoriska delar i följd utan giltig anledning, dennes bön är ogiltig och han är en syndare. (Kashshaaf al-Qinaa´, 1/467; al-Mawsooáh al-Fiqhiyyah, 6/29)

Principen är den att imaamen är till för att följas, eftersom profeten ﷺ sade: **"Imaamen är där för att följas, så skilj er inte från honom. När han går ner i rukoo´, gör rukoo´. När han säger "Samiá Allahu li man hamidah" (Allah hör den som prisar Honom), säg "Rabbanaa laka´l-hamd" (O vår Herre! Till Er tillhör all Prisning). När han går ner i sajdah, gör sajdah. Om han sitter, då ska alla be sittande."** (Saheeh al-Bukhaari, no. 689)

När imaamen bryter sin wudoo´

Om imaamen bryter sin wudoo´ medan han ber, eller kommer på att han inte gjort wudoo´, då ska han sluta be och bestämma att någon annan tar över, såsom Omar, 'Ali, 'Alqamah och 'Ataa´ berättat. Om han inte bestämmer att någon annan ska ta över, och människorna fortsätter be individuellt, så är detta också accepterat, detta är Imaam al-Shaafi´is åsikt. Om han tar fram någon annan som fortsätter leda är detta tillåtet

Beviset för detta är när Omar må Allah nöjd med honom blev knivhuggen, då tog han 'Abd al-Rahman bin 'Awfs må Allah nöjd med honom hand och fick honom att gå fram, och han ledde bönen till dess slut. (Källa al-Bukhaari, Fath, 7/60) Anledningen till detta beslut var att 'Umar gjort detta framför ett antal Sahaba (kompanjoner till profeten ﷺ med flera och ingen sa att detta skulle varit fel, då blev det ett enhälligt beslut (ijmaa´). (Ahkaam al-Imaamah, al-Muneef, sid. 234)

Om imaamen kommer på att han inte har wudoo´, ska han indikera till folket att de ska vara kvar som de är tills han kommer tillbaka från att ha renat sig. Varefter han säger "Allahu Akbar" och fortsätter leda dem i bön. Detta är giltigt, beviset finns i en berättelse av Abu Dawood från Abu Bakrah må Allah nöjd med honom: *"Profeten började leda Fajr bönen, varefter han indikerade till folket att de skulle stanna på sina platser. Sedan kom han tillbaka och vatten droppade från hans huvud."* (Sunan Abi Dawood, no. 233; Saheeh Sunan Abi Dawood, 1/45. Abu Dawood har ett kapitel som heter Fi'l-Junub yusalli bi'l-qawmi wa huwa naasin (Den som oavsiktligt leder folk i bön fastän han är i janaabah)).

Imaam al-Khattaabis – må Allah nöjd med honom nåd – kommentarer på denna hadeeth: *"I denna hadeeth finns bevis för att den som leder folk i bön fastän han är i janaabah och folket inte vet om det, då är deras bön giltig och de behöver inte repetera den. Imaamen måste dock repetera sin bön."* (Sunan Abi Dawood wa maáhu Maáalim al-Sunan av al-Khattaabi, utgiven av al-Daáas, 1/159)

Då imaamens áwrah blir synlig

Om någon ber bakom en imaam och ser hans 'awrah (de delar av kroppen som måste täckas) otäckt pga en öppning i hans klädsel eller pga att klädseln är tunn och genomskinlig, ska han täcka över 'awran med någonting om det är möjligt. Om det inte går ska han gå ur sin bön och säga till imaamen "täck din 'awrah" (på arabiska "ghatti'l-'awrah"), eller "skydda det som blivit avtäckt". Han ska inte vara tyst och fortsätta be eftersom imaamens bön (i detta tillstånd) är fel och att följa honom skulle också vara fel. (Från muntlig fataawa av Shaykh Ábd al-Azeez ibn Baaz)

När man kommer på att wudoo´ inte längre är giltigt för att man strukit över strumporna för länge

Om man ber (som imaam, i församling eller själv) och kommer på att man har strukit över strumporna (khuff) under wudoo´ fastän man har passerat giltighetstiden, då ska man avsluta bönen för wudoo´ har inte varit giltig. Detta är vad som blivit rapporterat från Imaam Ahmad och Shaafíí. (al-Mughni, 2/505)

När imaamen glömmet slutet av en aayah

Om Imaamen reciterar Quráan i bönen och glömmet slutet av en aayah, och ingen han ber med påminner honom, kan imaamen säga takbeer och avsluta recitationen, eller så kan han recitera en aayah eller mer från en annan soorah. Detta är bara tillåtet om det är från andra suror än al-Faatihah. Vad gäller al-Faatihah så måste han recitera den i sin helhet, för dess recitation är obligatorisk under bönen. (Ibn Baaz: Fataawa Islaamiyyah, 396)

Ha avsikten att be om regn, men det börjar regna innan bönen börjat

Om folket samlas för att be salaát al-istisqaa´ (regn om bön), eller har haft avsikten att göra det, men så börjar det regna, då ska de göra en av följande:

Om de var färdiga för att gå ut och be men det börjar regna innan, då ska de tacka Allah (subhanahu wa taála) för Hans välsignelser och inte gå ut. Om de redan gått ut, och det började regna innan de börjat be, offra då en bön som tacksamhet till Allah, må Han vara upphöjd. (al-Mughni, 2/296)

Känna sig trött under fredagsbönen

Om någon känner sig trött eller slumrar till under fredagsbönen, är det rekommenderat att han byter plats med den som sitter bredvid honom. När han gör det får han inte tala; utan ska använda sig av gester. Beviset för detta är en hadeth från Samurah må Allah nöjd med honom: "Profeten ﷺ sade: **'Om någon av er slumrar till under fredagsbönen, ska han ska byta plats med den som sitter bredvid honom.'**" (Al-Bayhaqi, 3/238; Saheeh al-Jaami', no. 812)

3. Regler om glömska under bönen (al-sahw)

Tveksamhet om hur många rak'ahs man har bett

Om någon blir tveksam om hur många rak'ahs han har bett, ska han göra det som är mest troligt. Om man inte kan bestämma vad som är mest troligt, då ska han gå efter det som han kan vara säker på, vilket är det lägre antalet, och sedan göra nedböjandet av glömska (sujood ul-sahw).

Beviset för detta är en hadeth från Abu Sa'eed al-Khudri må Allah nöjd med honom som sade: Profeten ﷺ sade: **'Om någon av er blir tveksam under sin bön och inte kommer ihåg hur många rak'ahs han har bett, om det är tre eller fyra, glöm då bort din tveksamhet och avsluta din bön på det som är säkert, och avsluta med två sujood före salam. Om det visar sig att du bett fem rakáh, dessa sujood gör det jämt, och om han slutar sin bön med fyra rakáhs, är det som trots mot Shaytan.'**" (Saheeh Muslim, no. 571)

Imaamen kommer på att han glömt recitera al-Faatihah under en tyst rakáh

Om imaamen kommer på under sista tashahhud (sittandet i bönen) att han reciterat at-tahiyyaat (hälsningarna man säger under sittandet) i början av en tyst rak'ah istället för al-Faatihah, ska han ställa sig upp och be en korrekt rak'ah, för att komplettera det han gjort fel. Profeten ﷺ sade: **"Det finns ingen bön för den som inte reciterar al-Faatihah (öppningskapitlet av Qurán) i den (bönen)."** (Saheeh al-Bukhaari, no.723)

De som ber med imaamen ska följa honom, även om det är den femte rakáh för dem. Om de inte förstår och inte ställer sig upp, men säger "subhaan Allah" för att indikera till imaamen att han gjort fel, ska imaamen göra en gest med handen till höger och vänster för att informera dem om att han gjort detta med flit, och visa dem att de ska ställa sig upp för att han vet vad han gör.

Om samma sak händer en som ber bakom imaamen, hans bön är korrekt så länge han följer

imaamen. Beviset för detta är en hadeeth från Abu Bakrah må Allah nöjd med honom som beskriver hur han började be med församlingen i rukoo´ och hade inte reciterat al-Faatihah. Profeten ﷺ sade till honom: **"Må Allah öka din strävan. Du behöver inte repetera bönen."** (Saheeh al-Bukhaari, no. 750)

En medlem i församlingen glömmet recitera al-Faatihah, eller börjar be i rukoo

Om en person som följer imaamen glömmet att recitera al-Faatihah, eller är okunnig om att det är obligatoriskt, eller börjar be med imaamen när han är i rukoo´, är denna rakáh ändå komplett och hans bön är korrekt. Han behöver inte upprepa den rakáh, för han är förlåten för sin okunnighet eller glömska, eller att han börjat be med församlingen efter qiyaam (delen av rakáh som man står upprätt). Detta är majoritetens av de lärdaas åsikt. (Ibn Baaz: Fataawa Islamiyyah, 1/263)

Reser sig upp från rukoo´ och kommer på att han glömt tasbeeh

Om en person reser sig upp från rukoo´ och kommer på att han inte sagt tasbeeh i rukoo´, ska han inte återvända till rukoo´ eftersom det inte är ett krav för honom att göra tasbeeh i rukoo´ när han rest huvudet. Om han återvänder till rukoo´ avsiktligt, gör det hans bön ogiltig eftersom han tillsatt en extra rukn (obligatorisk del i bönen) vilket är den andra överflödiga rukoo´. Om detta skedde på grund av okunnighet eller glömska, är hans bön giltig, men han måste göra sujood al-sahw både om han bad själv eller ledde en församling. Tasbeeh i rukoo´ ("subhaana Rabbi al-'Azeem, hur Perfekt är min Herre, den Suveräne) är waajib (obligatoriskt), och om man glömmet det måste man kompensera med sujood al-sahw. Om han ber bakom en imaam och glömmet tasbeeh räknas det inte som att han utelämnat en obligatorisk del. (al-mughni maá al-Sharh al-Kabeer, 1/679)

Glömmit bort första tashahhud

Om en person glömmet den första tashahhud, ställer sig upp för att be tredje rakáh och börjar recitera al-Faatihah, ska han inte återvända till sittande position enligt de flesta lärda. Om han vet att det inte är bra att återvända till sittande position men gör det ändå, är hans bön ogiltig eftersom han påbörjat en ny obligatorisk del. Den obligatoriska delen som han glömt (tashahhud) kan han rätta till genom att göra sujood al-sahw. Beviset finns i en hadeeth från al-Mugheerah ibn Shu´bah må Allah nöjd med honom: "Profeten ﷺ sade: **'Om imaamen börjar resa sig från andra rakáh, men innan han ställt sig upp helt kommer på att han inte suttit ned, då ska han sätta sig. Om han ställt sig upp helt ska han inte sätta sig igen, utan istället göra två nedböjanden av glömska (sajdah al-sahw).'**" (Abu Dawood, no. 1036; Silsilah al-Saheehah, 321)

Kortfattat, om man ställer sig upp för att be en tredje rakáh, och har glömt tashahhud, gäller

en av tre saker:

- Om han kommer på det innan han ställt sig upp helt, ska han återvända till tashahhud
 - Om han efter att ha ställt sig upp helt, men innan han börjat recitera al-Faatihah; då är det bättre om han inte sätter sig, men om han gör det så är hans bön fortfarande giltig.
 - Om han kommer på det efter att han börjat recitera al-Faatihah; då är det inte tillåtet för honom att återvända till tashahhud. (al-Mughni ma'a al-Sharh al-Kabeer, 1/677)
- Dessa tre fall har blivit hämtade från hadeethen ovan.

Imaamen säger salaam och gör därefter sujood al-sahw, medan en som börjat be senare ställer sig upp för att avsluta sin bön

Om imaamen säger salaam och den som påbörjat sin bön senare ställer sig upp för att avsluta det han missat, men ser då att imaamen gör sujood al-sahw efter salaam, ska han sätta sig ner igen och göra sujood med imaamen. Om han har ställt sig upp helt ska han inte sätta sig ner igen utan avsluta sin bön och därefter göra sujood al-sahw. Beviset för detta är samma som ovan. (al-Mughni ma'a al-Sharh al-Kabeer, 1/697)

Imaamen gör ett misstag men förstår inte vad de i församlingen menar när de säger "subhaan Allah" för att rätta honom

Om imaamen missar en del i bönen som är obligatorisk, och församlingen påminner honom genom att säga "subhaan Allah", men imaamen inte förstår vad de menar, eller inte vet när eller var misstaget skedde, så imaamen fortsätter till de andra obligatoriska delarna under bönen; är de olika alternativen som finns för att få honom att förstå som följer;

Den starkaste åsikten är att påminna imaamen genom att påminna honom om en speciell sak som är anknuten till den delen imaamen missat, ex genom att säga "subhaana Rabbi al-'Azeem" om det var rukoo', eller "subhaana Rabbi al-'Ala" om det var i sujood, eller "Rabbighfir li" om det var sittandet mellan de två sujood, osv. (al-Mughni ma'a al-Sharh al-Kabeer, 1/707)

4. Blandade regler

Glömma bort ihraam för Hajj eller Úmrah

Om en person reser med flyg och glömmar bort att bära sina ihraam kläder, och planet lyfter, då ska han försöka göra en klädsel från två tygbitar, oavsett deras färg, även om han bara kan få tag på lakan eller handdukar. Om han inte kan hitta något lämpligt, ska han ta bort

alla sydda kläder han kan och huvudbonader (om han bär någon), för att gå in i ihraam i det han har på sig när han passerar miqaat (platsen där ihraam börjar) i luften. Han ska inte passera miqaat utan att vara i ihraam. Efter att han kommit till en plats där han kan byta kläder till riktiga ihraam kläder (två tygbitar), så ska han göra det; samtidigt som han betalar en straffavgift (fidya); vilket är slaktandet av ett får, fasta tre dagar eller ge mat till sex fattiga människor. Han kan välja vilken av dessa han vill och hans ihraam kommer vara korrekt.

Avbruten tawaaf eller sa'ee

Om en person gör tawaaf (gå runt Ka'bah) eller sa'ee (mellan Safa och Marwah), och han känner sig ex, törstig och måste dricka, trött och behöver vila eller har tappat bort en familjemedlem och stannar för att leta efter honom, och pausen han tar är kort (úrfan), då kan han fortsätta där han slutade. Om fallet var att bönen ropas ut och han avbryter sin tawaaf för att be, då finns det olika åsikter. Den säkraste åsikten är att när han fortsätter tawaaf ska han inte räkna det varvet som inte blev färdigt innan han bad. (Ibn Baaz; Fataawa al-Hajj wa'l-Úmrah, sid. 80; al-Majmoo' li'l-Nawawi, 8/49)

Att ta en paus i tawaaf och sa'ee är baserat på att tawaaf och sa'ee ska göras utan avbrott. Sa'ee behövs dock inte vara sammanhängande enligt den starkaste åsikten. (al-Mughni ma'a al-Sharh al-Kabeer, 3/414). Om en person gör sa'ee och avbryter efter några rundor, och återvänder senare och avslutar så är detta tillåtet.

Vad gäller tawaaf finns två åsikter:

- Sammanhängande är waajib (obligatorisk) vid tawaaf, ett långt uppehåll utan giltig orsak ogiltighetsförklarar tawaaf.
- Sammanhängande tawaaf är sunnah, och ett avbrott ogiltighetsförklarar inte tawaaf. (Denna åsikt är den al-Nawawi har i al-Majmoo', 8/47)

Det är dock bättre att gå efter den första åsikten för att vara på den säkra sidan.

Begravning för den som dör till havs

Om en person dör på ett skepp till havs, enligt Imaam Ahmad, ska folket vänta att begrava honom i hopp om att komma till en ö eller strand inom 1-2 dagar där de kan begrava honom, och om de är säkra på att kroppen inte ruttnar. Om detta inte är möjligt ska de tvätta kroppen, svepa den och parfymera den, be begravningsbön, och slutligen, knyta någonting tungt till kroppen och släppa ner den i vattnet. (al-Mughni ma'a al-Sharh al-Kabeer, 2/381)

Växla pengar (samma valuta)

Tänk att en person har en hundralapp, och vill växla den till tior, och frågar en person om växel, men denne person har bara åtta tior. Är det tillåtet för den första personen att växla sin hundralapp mot åttio kronor och lämna resterande som lån?

Eftersom detta är vanligt bland folk idag, skulle många häpnas av att detta är en form av riba (ränta). Anledningen till att detta är ränta är: beloppet de två tog emot är olika, fastän ett av villkoren för att sälja och köpa valuta är att om de tillhör samma valuta (dvs. kronor till byte mot kronor, dinaarer till byte av dinaarer) måste dessa vara av samma penningvärde och byta "cash down" (allt i handen, utan skillnader). Profeten ﷺ sade; **"Sälj inte guld mot guld om de två inte är lika, sälj inte en större mängd mot en mindre mängd eller tvärtom. Sälj inte silver mot silver om de två inte är lika, sälj inte en större mängd mot en mindre mängd eller tvärtom. Sälj inte guld eller silver om de inte finns närvarande vid bytet (mot en annan summa) mot guld eller silver som finns närvarande."** (Saheeh al-Bukhaari, no, 2068). Denna hadeeth förbjuder både riba al-fadl (ränta med överskott) och riba an-naseeáh (ränta som kredit eller försenad betalning).

Hur man undviker att hamna under ränta är som följer: den som har 100 kronor ska ge dem som säkerhet och ta 80 kronor som lån. Han ska senare betala tillbaka lånet och ta tillbaka sina 100 kronor. (Även om resultatet kan verka det samma finns det en skillnad i hur transaktionen ägt rum.) (Från muntlig fataawa från Shaykh Íbn Baaz)

Bli tillfrågad om att göra något emot Islams principer på jobbet

Vad ska man göra om, man blir frågad att göra något som går emot Islam?

Om personen blir ombedd att göra en uppgift på jobbet ska han tänka på om handlingen inte medför olydnad till Allah, må Han vara upphöjd, då ska han göra det. Men om det medför någon som helst form av olydnad till Allah så ska han inte göra det, om han gör det blir han en syndare och en som gör fel. Profeten ﷺ sade: **"En människa får inte åtlydas om det medför olydnad till Allah, må Han vara upphöjd och ärad. Lydnad finns bara om det medför rättfärdiga gärningar."** (Saheeh al-Bukhari med Fath al-Baari, 13/121; Ahmad 1/91; denna version finns i al-Silsilah al-Saheehah, no 181)

Allah säger även i Qurán (om folket som gick vilse):

"Och de kommer att säga: "Herre! Vi följde våra ledare och våra stora män och de ledde oss på avvägar." (al-Ahzaab 33:67)

5. Profetens Sunnah och beteende

Rätta sättet att tacka Allah

Om en muslim får en gåva eller blir räddad från en prövning, då är det rekommenderat att falla ned i tacksamhet (sujood). Abu Bakrah må Allah nöjd med honom berättar att: *"När Profeten fick något som han tyckte om eller om han fick bra nyheter, då gjorde han sujood för att tacka Allah."* (Abu Dawood, no. 2774; Den är saheeh, men även i Mishkaat al-Masaabeeh, no. 1494)

Rituell renhet (tahaarah) och att vara vänd mot qiblah är inte ett måste för att göra sujood för tacksamhet, men om man gör wudoo' och vänder sig mot qiblah, är detta rekommenderat. (Majmoo' Fataawa av Ibn Úthaymeen, 4/216)

Att acceptera pengar eller egendom utan att ha frågat om det

Om någonting (ex. pengar, egendom...) som är halaal (tillåtet i Islam) kommer till dig, via en annan person eller dyl, utan att du har frågat, längtat (trånat efter det) eller bett om det, och utan att du har förnedrat dig själv, då ska man acceptera det. Omar må Allah nöjd med honom berättar att: "Profeten ﷺ sade: **"Om någonting (ex. pengar, egendom...) kommer till dig som du inte längtat efter eller bett om, acceptera det. Annars så bry dig inte om det."** (Saheeh al-Bukhaari, no. 1404)

Att fråga en muslimsk värd om maten eller drycken han serverar

Om en muslim får mat hos en annan muslim, och han oroar sig över om köttet är halaal eller haraam, kan han äta utan att fråga. Principen i Islam är att en muslim är pålitlig. Beviset är profetens ﷺ ord: **"Om någon av er kommer till sin broders hem och han ger er mat, låt honom då äta och fråga inte om det, och om han erbjuder er något att dricka, drick då och fråga inte om det."** (Ahmad, 2/399; al-Silsilah al-Saheehah, no.627). En sådan utfrågning kan bli en förolämpning för värden och få honom att känna sig betvivlad.

Att gå med bara en sko om den andra är sönder

Om någon har på sig skor, och den ena skon går sönder eller dyl, då ska man inte fortsätta gå med bara en sko. Han ska antingen laga den trasiga skon och ha bägge på eller så får man gå barfota. Att gå barfota ibland är sunnah. Beviset finns i en hadeeth från Abu Hurayrah må Allah nöjd med honom att: "Profeten ﷺ sade: **'Man ska inte gå med bara en sko. Antingen ska man ha båda skorna på sig eller ta av dem.'**" (Saheeh al-Bukhaari, no. 5518)

De lärda har talat om anledningen till detta, och den mest autentiska åsikten har beskrivits av Ibn al-'Arabi och andra *"Det är så Shaytaan går."* (Fath al-Baari, 10/310) Beviset är en

hadeeth från Abu Hurayrah må Allah nöjd med honom: "Profeten ﷺ sade: **'Verkligen, Shaytaan går med bara en sko.'**" (al-Silsilah al-Saheehah, no. 348)

Bra drömmar

Om en muslim har en bra dröm, då är det rekommenderat att göra följande:

- Han ska ära och tacka Allah, må Han vara ärad.
- Han kan tyda drömmen själv eller låta en kunnig person tyda den.
- Han ska inte berätta den för någon annan utom den som ger honom ett gott råd, någon som är vis eller någon han älskar. Han ska inte berätta den för någon som kan bli svartsjuk.

Bevisen för detta finns i hadeethen från Abu Saéed al-Khudri må Allah nöjd med honom: "Profeten ﷺ sade: **'Om någon av er har en dröm han tycker om, då är det från Allah, han ska då tacka Allah för den och berätta den för andra.'**" (Saheeh al-Bukhaari, no. 6584)

Abu Hurayrah berättar även att: "Profeten ﷺ sade: **'Berätta inte dina goda drömmar för någon utom en lärd person eller någon som kan ge dig ett gott råd.'**" (Jaami' al-Tirmidhi, no. 2280; al-Silsilah al-Saheehah, no. 1119)

Anledningen är att denna person kommer tyda drömmen på ett bra sätt, till skillnad från den som är avundsjuk eller okunnig.

Dåliga drömmar

Om en muslim har en dålig dröm (mardröm), då ska han göra följande:

- Han ska spotta (torrt) till vänster tre gånger
- Han ska söka skydd hos Allah från Shaytaan tre gånger.
- Han ska söka skydd hos Allah från det onda i drömmen.
- Han ska ställa sig upp och be.
- Han ska vända sig om åt andra hållet om han vill fortsätta att sova, även om det blir på vänster sida.

- Han ska inte berätta drömmen för någon annan.
- Han ska inte tyda drömmen själv eller låta någon annan tyda drömmen.

Bevisen för detta finns bla en hadeeth från Jaabir må Allah nöjd med honom: "Profeten ﷺ sade: **'Om någon av er har en dröm som han ogillar då ska han spotta tre gånger på vänster sida, söka skydd hos Allah från Shaytan, och vända sig om åt andra hållet.'**" (Saheeh Muslim, no. 2262)

Enligt en annan källa är ordföljden: "**Han ska söka skydd hos Allah från det onda, så att det inte skadar honom.**" Berättaren till denna hadeth sade: "*Jag brukade se drömmar som var tyngre för mig än ett berg, men efter jag hört den här hadethen så oroade jag mig aldrig mer.*" Jaabir må Allah nöjd med honom berättade att en beduin kom till profeten ﷺ och sade: "*O Allahs Profet, jag drömde att mitt huvud blev avhugget och att det rullade iväg, och jag sprang efter det.*" Profeten ﷺ sade till honom: "**Berätta inte för folket att Shaytaan leker med dig i dina drömmar.**" (Saheeh Muslim, no. 2268) Enligt en annan källa är orden: "**Om någon ser något han ogillar, då ska han ställa sig upp för att be.**" (Jaami' al-Tirmidhi, no. 2280; Saheeh al-Jaami', no. 3533)

Bli berörd av att se en kvinna

Om en muslim ser en icke-mahram kvinna, och detta frestar honom, ska han, om han har en fru, gå hem till henne och ha samlag, för att bli av med det som berört honom. Beviset är en hadeeth från Jaabir må Allah nöjd med honom: "Profetensade: **'Om någon av er attraheras av och tycker om en kvinna, då ska han gå till sin fru och ha samlag med henne, för detta kommer ta bort det som berört honom.'**" (Saheh Muslim, no. 1403)

Att sitta mellan solen och skuggan är inte tillåtet

Om platsen man sitter på är mellan solen och skuggan, ska man byta plats, för profetensade: "**Om någon av er sitter i skuggan och den blir mindre, vilket resulterar i att en del av kroppen är i skuggan och resten i solen, då ska han gå upp därifrån.**" (Abu Dawood, no. 4821; Saheeh al-Jaami', no. 748)

Anledningen är att denna position är mest omtyckt av Shaytaan. Beviset är profetensförbud mot att sitta delvis i solen och delvis i skuggan. Hansade: "**Detta är stället som Shaytaan sitter på.**" (Ahmad, 3/413; Saheeh al-Jaami', no. 6823)

När ens fru blir sjuk

Om en sjukdom drabbar din fru, är det rekommenderat att göra det som profetengjorde:

"När en sjukdom drabbade någon av hans fruar bad han att man skulle förbereda en soppa. Sen sa han till henne att dricka den. Han brukade säga: "Detta stärker hjärtat på den som är bekymrad, och renar hjärtat på den sjuke likadant som en av er renar ansiktet med vatten." (Jaami'al-Tirmidhi, no. 2039; Saheeh al-Jaamiö, no. 4646)

Om ens barn eller familjemedlem ljuger

Om ens barn eller familjemedlem ljuger, då ska han göra det som profetengjorde: **"Om han fick reda på att någon i hans familj ljugit, höll han sig borta från honom tills han ångrat sig (gjort taubah)."** (al-Silsilah al-Saheehah, no. 2052; Saheeh al-Jaamiö, no. 4675)

När sanningen inte är det bästa alternativet

Om en muslim hamnar i en svår situation där han inte vill säga sanningen för att skydda sig själv från stora problem eller någon oskyldig, finns det något att göra utan att ljuga eller falla in i synder?

Ja, det finns ett tillåtet sätt och en utväg som man kan ha nytta av om det är nödvändigt. Detta är att uttrycka sig tvetydigt eller otydligt i sitt tal. Imaam al-Bukhaari - må Allah nöjd med honom - namngav ett kapitel i sin saheeh: "Otydligt tal är ett säkert sätt att undvika lögn." (Saheeh al-Bukhaari, Kitaab al-Adab 'Boken om etikett' kapitel 116)

Tvetydigt uttrycksätt betyder att man säger en sak, med en allmän betydelse, vilket den som lyssnar uppfattar det som, men det finns även en motsägande betydelse som man egentligen menar och som är språkvetenskapligt korrekt. Villkoret är att det som sägs får inte göra en lögn till rätt eller vise versa. Följande är exempel på sådana uttalanden gjorda av salaf och tidigare imaamer, och samlade av Imaam al-Qayyim i hans bok Ighaathat al-Lahfaan: Det berättades om Hamaad - må Allah nöjd med honom -, om någon kom som han inte ville sitta med, då sade han som att han hade ont: "*Min tand, min tand!*" Varefter den tråkiga personen som han inte gillade lämnade honom ensam.

Imam Sufyaan al-Thawri - må Allah nöjd med honom - fördes till khaleefah al-Mahdi, som tyckte om honom, men när han ville gå, sa khaleefah till honom att han måste stanna. Al-Thawri svor att han skulle komma tillbaka. Sen gick han ut, och lämnade skorna vid dörren. Efter ett tag kom han tillbaka, tog skorna och gick. När khaleefah frågade efter honom, svarade folket att han kommit tillbaka, som han lovat, men han hämtade bara sina skor.

Imaam Ahmad - må Allah nöjd med honom - var i sitt hem, och en del av hans elever, bla al-

Mirwadhi, var med honom. Någon kom förbi, och frågade efter al-Mirwadhi utanför dörren, men Imaam Ahamd ville inte att han skulle gå ut, så han sa: *"Al-Mirwadhi är inte här, vad skulle han göra här?"*, samtidigt pekade han med sitt finger på sin hand, personen utanför kunde inte se vad han gjorde.

Andra exempel på tvetydigt uttryckssätt eller otydligt tal inkluderar följande:

Om någon frågar om du har sett den och den, och du är rädd för att den han frågar efter hamnar i problem om du berättar, då kan du säga: *"ma raáyтуһu"*, vilket betyder jag har inte klippt hans lunga", detta är den korrekta betydelsen på arabiska (*"ma raáyтуһu"* betyder oftast "jag har inte sett honom", men kan även betyda "jag har inte klippt hans lunga"). Du kan även neka till att du sett honom, och i hjärtat mena en annan tid och plats då du inte såg honom.

Om någon ber dig svära en ed att du aldrig ska tala med den och den, kan du säga, *"Wallaahi lan ukallumahu"*, vilket betyder att du inte ska skada honom, *"kalam"* kan även betyda "skada" på arabiska (såväl som "tala").

Om någon blir tvingad att säga saker av kufr och att förneka Allah, då är det tillåtet för honom att säga *"Kafartu biđil-laahi"*, betydandes "Jag förnekar denna playboy" (som låter likadant som "jag förnekar Allah"). (Ighaathat al-Lahfaan av Ibn al-Qayyim, 1/381 ff, 2/106-107. Se även sektionen om otydlighet (maáareed) i Adaab al-Sharíyyah av Ibn Muflih, 1/14)

Man ska dock vara försiktig med att använda dessa uttryck, och bara använda dem i väldigt svåra stunder, annars kan följande ske:

- Överdrivet användande kan leda till lögn.
- Man förlorar goda vänner, de kommer alltid att tvivla på det du säger.
- Om den du gjort detta mot får reda på att sanningen är annorlunda, och inte vet att det du gjorde var tvetydigt uttryckande, ser han dig som en lögnare. Det går emot att man skyddar sin heder genom att man inte ger folk chansen att misstänka sin integritet.
- Personen som använder sig av detta ofta kan bli stolt över sin förmåga att dra nytta av människor.

Slutligen ber jag Allah, må Han vara ärad och upphöjd, att ge oss rätt förståelse för religionen. Att lära oss det som är av nytta, och att vi ska dra nytta från det Han lär oss. Att vägleda oss, och skydda oss från det onda i oss själva. Allah är den bästa Beskyddaren och Han är den mest Barmhärtige av alla. Må Allah välsigna vår profet Muhammed och hans familj och kompanjoner.

Källa: muslim.se

